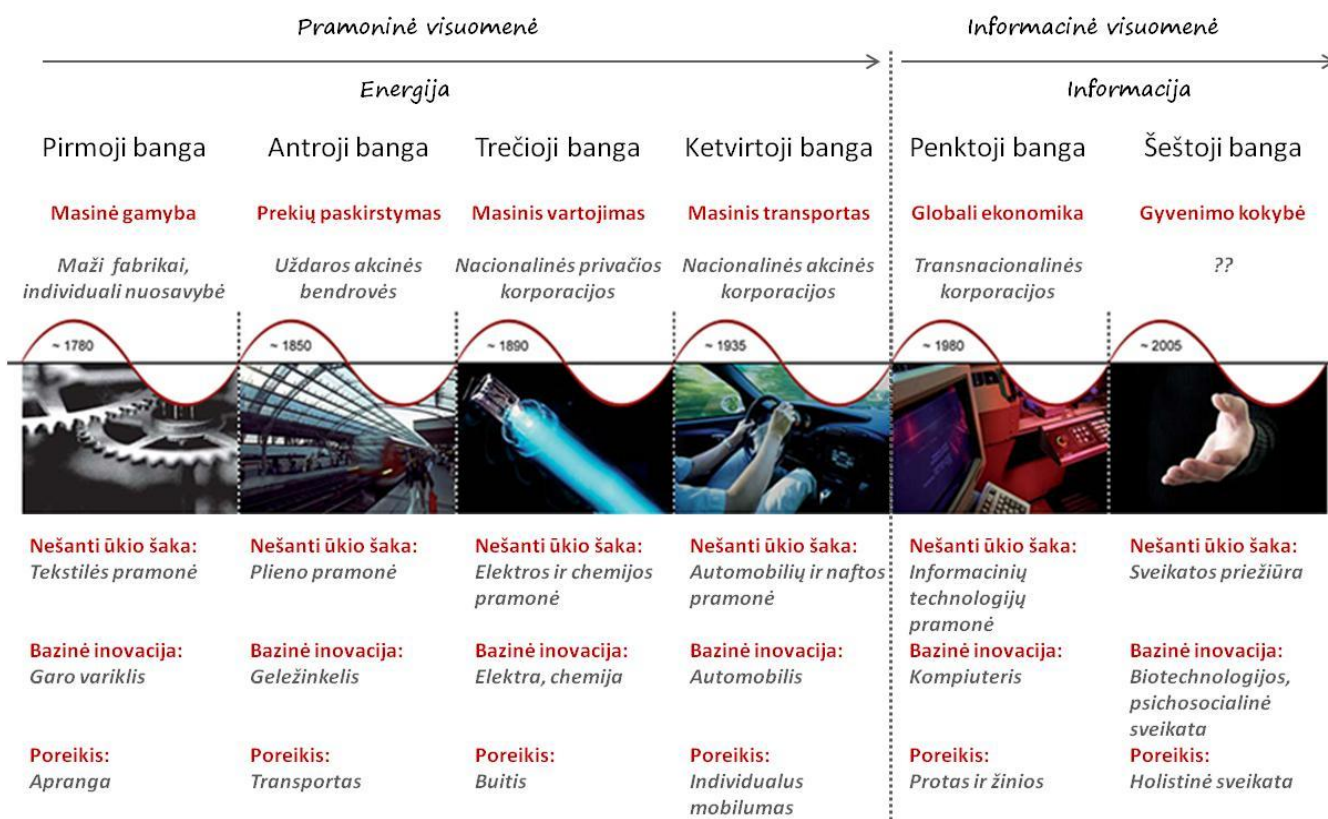

Rusų ekonomisto Nikolajaus Kondratjevo (1892-1938) suformuluota ekonominių ciklų („ilgųjų bangų“) teorija paaiškina ilgalaikius ekonominio aktyvumo ir nuosmukio laikotarpius, trunkančius apie 50 metų. Kiekvieną ciklą sudaro dvi bangos ir galima išskirti pakilimo ir nuosmukio, bei depresijos ir pagyvėjimo fazes. Kondratjevo bangos kyla, kai keletas radikalai naujų technologijų ar produktų susidėlioja į tokį derinį, kuris tampa pagrindu atsirasti naujai pramonės šakai ir naujai verslo logikos paradigmai. Ši nauja ūkio šaka tampa visos ekonomikos augimo varikliu („nešančiąja šaka“), nes jos produktai turi pasekmių daugeliui (o kartais ir visoms) iki to buvusioms tradicinėms ūkio šakoms. Kondratjevo bangos smunka, kai nauja technologinė paradigma išsikvepia – tai, kas buvo radikalumu, tampa įprasta visose šakose.

Pagal Leo Nefiodof, S. Nefiodof, "The Sixth Kondratieff. The New Long Wave in the Global Economy", 2014

Pirmųjų keturių Kondratjevo ilgųjų bangų pagrindinis variklis buvo materialių dalykų poreikis. Tokia buvo visų ekonomikos ūkio šakų paskirtis – kurti, gaminti ir tiekti materialius produktus. Penktoje bangoje pirmą kartą ekonominio augimo šaltiniu tapo nematerialus dalykas – informacija. Šio ciklo varikliu tapo informacijos, komunikacijos ir žinių poreikis.

Dabar kyla klausimas – kokio visuomenės poreikio ankstesnieji ekonomikos ciklai nesugebėjo patenkinti ir koks poreikis turi potencialo tapti naujo ilgojo ciklo ekonominio augimo šaltiniu? Į kokius poreikius žmonės, įmonės ir vyriausybės yra pasirengę investuoti 21 a. pradžioje? Vienas iš Kondratjevo pasekėjų vokiečių ekonomistas Leo Nefiodow, remdamasis savo ir įvairių kitų pasaulinių tyrimų analize, iškėlė hipotezę, kad potencialiai vienas iš iki šiol pakankamai dėmesio negavęs ir visiškai nepatenkintas žmonijos poreikis yra *holistinė sveikata*. Šis poreikis turėtų būti tenkinamas dėka bazinių inovacijų biotechnologijų ir psichosocialinės sveikatos srityje.

Pagal Leo Nefiodof, S. Nefiodof, "The Sixth Kondratieff. The New Long Wave in the Global Economy", 2014

Iššūkiai, kuriuos turės išspęsti Šeštosios bangos ekonomika:

- Ligos, žiūrint iš holistinės perspektyvos, šiuo metu yra pagrindinis progreso barjeras, tuo pačiu didžiausias produktyvumo ir augimo šaltinis;
- Sveikatos apsaugos sistemoje šiandien yra per mažai konkurencijos tarp skirtingų metodų. Per daug dominuoja tradicinė „mokslinė“ medicina ir per mažai galimybių reikštis alternatyviems medicinos būdams;
- Tradiciniai ir netradiciniai gydymo metodai šiuo metu yra priešpriešoje ir turės būti surasti jų sąlyčio taškai ir vienas kito papildymo būdai;
- Nors moksliniai smegenų tyrimai yra pasiekę svarbių atradimų, tie atradimai praktikoje visiškai nepadeda spręsti psichinių žmonių problemų, o psichodisciplinos (psichologija, psichoterapija ir pan.) yra nepajėgios spręsti rimtų psichinių sutrikimų;
- Jei neįvyks tikros inovacijos sveikatos rūpybos srityje, šiandieninės problemos eskaluosis po visą pasaulį. Augančios išlaidos gydymui ir sveikatos priežiūrai darys nepakeliamos jokios šalies vyriausybėms, o žmonių prastos sveikatos pasekmės kels vis didesnius socialinius neramumus;
- Pasaulis susiduria su neregėto masto nusikalstamumo augimu. Šiandienos nusikaltėlius sunkiai atpažinsi, nes jie dėvi gerus drabužius ir yra puikios išvaizdos, o jų nusikalstamas išradingumas ir nusikalstami ketinimai yra visiškai nuspėjami. Nusikalstamumas auga greičiau, nei ekonomika. Jei esami tempai ir tendencijos išliks tokios, kaip šiuo metu, 21 a. viduryje ligos, neramumai, nusikalstamumas ir destruktivumas sudarys vieną trečdalį pasaulio bendro vidaus produkto.

Taigi, pagrindinis visos pasaulio visuomenės iššūkis yra *holistinė sveikata*. Ką tai reiškia, matyt, dar teks suprasti. Šiuo metu Pasaulio Sveikatos Organizacija naudoja septynis kriterijus holistinei sveikatai apibrėžti:

- Tvirtas savi-vertės jausmas
- Pozityvus santykis su savo kūnu
- Gebėjimas draugauti ir palaikyti gerus socialinius santykius
- Darni aplinka
- Prasmingas darbas ir sveika darbo aplinka
- Sveikatos žinios ir išmanymas, prieiga prie sveikatos priežiūros
- Dabartinė savijauta, kad mano gyvenimas yra vertas gyventi, ir pamatuota viltis, kad laukia padori ateitis.